

**Posiedzenie plenarne
Naczelnej Rady Adwokackiej
8 września 2023 roku**

Adw. Przemysław Rosati powitał wszystkich przybyłych i zaproponował, aby przed rozpoczęciem obrad Członkowie NRA i zaproszeni goście obejrzeni film „Pomyłka sądowa” na motywach powieści „Bracia Karamazow” Fiodora Dostojewskiego. Pomysłodawcą i osobą, dzięki której ten film został zrealizowany jest adw. dr Andrzej Malicki. Film został dziś opublikowany na kanałach NRA.

Adw. Andrzej Malicki przedstawił zebrany powody, dla których powstał ten film, a także zrelacjonował przebieg prac nad zbieraniem funduszy i produkcją filmu, który został zrealizowany m.in. dzięki współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego oraz przy partycypacji finansowej zaprzyjaźnionych adwokatów. Scenarzystą i reżyserem filmu jest Stanisław Melski, grają aktorzy Teatru Dolnośląskiego. W produkcji udział wzięli również aplikanci Izby Adwokackiej we Wrocławiu, a zdjęcia zrealizowano w Sądzie Okręgowym we Wrocławiu. Czy umiejętność mówienia jest ważna? Czy sama analiza prawna jest wystarczająca, czy potrzebne są również wyrazistość i technika słowa? O tym jest ten film, który powstał jako materiał dydaktyczny. Zachęcił wszystkich do obejrzenia, licząc na ciepłe przyjęcie.

Odyła się projekcja filmu „Pomyłka sądowa”, którą nagrodzono oklaskami.

Adw. Andrzej Malicki podziękował twórcom, jak również wszystkim osobom, które wsparły produkcję. Warto pokazać kolejnym pokoleniom adwokatów, że sala sądowa może być żywa i piękna.

Adw. Andrzej Zwara poinformował o najnowszej publikacji Biblioteki Palestry pt. „Demostenes dla prawników”, w której znajduje się analiza jednego z jego najśłynniejszych przemówień. Warto korzystać z takich materiałów przy szkoleniu aplikantów.

Adw. Przemysław Rosati podziękował adw. Andrzejowi Malickiemu za pomysł i przygotowanie, w tym za pozyskanie funduszy ze źródeł zewnętrznych, które pozwoliły na realizację „Pomyłki sądowej”.

Adw. Przemysław Rosati otworzył posiedzenie plenarne NRA. Powitał na posiedzeniu wszystkich przybyłych – dziekanów i wicediekanów ORA, Członków NRA oraz zaproszonych gości.

Poprosił wszystkich o powstanie. Przypomniął, że w lipcu br. zmarł adw. Jerzy Zięba, dziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w Kielcach, ceniony adwokat, nasz przyjaciel. Przypomniął dokonania Kolegi, wielokrotnego delegata na Krajowy Zjazd Adwokatury, twórcy i redaktora naczelnego kwartalnika „Palestra Świętokrzyska”, przez kilka kadencji kierującego pracami Świętokrzyskiej Izby Adwokackiej, mocno zaangażowanego w szkolenie aplikantów, uhonorowanego odznaczeniem „Adwokatura Zasłużonym”.

Naczelna Rada Adwokacka minutą ciszy uczciła pamięć zmarłego Kolegi.

Adw. Przemysław Rosati zaproponował podjęcie uchwały o treści: „Adwokat Jerzy Zięba dobrze zasłużył się Adwokaturze Polskiej”.

Naczelna Rada Adwokacka przez aklamację podjęła uchwałę o zaproponowanej treści (uchwała nr 108/2023 – w załączeniu).

Adw. Przemysław Rosati poinformował, że od czasu ostatniego posiedzenia NRA zmarł adw. Janusz Ramos, wieloletni Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego NRA, a od 2016 roku Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Adwokatury.

Naczelna Rada Adwokacka minutą ciszy uczciła pamięć zmarłego Kolegi.

Adw. Przemysław Rosati poinformował, że w ostatnim czasie zmarła również pani Grażyna Zakrzewska, która przez wiele lat pracowała w biurze ORA w Warszawie. Zawsze była ogromnym wsparciem dla wszystkich aplikantów i adwokatów tej Izby.

Naczelna Rada Adwokacka minutą ciszy uczciła pamięć pani Grażyny Zakrzewskiej.

Pkt 1

Adw. Przemysław Rosati poinformował, że nie wpłynął żaden wniosek o uzupełnienie lub zmianę zaproponowanego przez Prezydium NRA projektu porządku obrad.

Naczelna Rada Adwokacka przyjęła porządek obrad w brzmieniu zaproponowanym przez Prezydium NRA (w załączeniu).

Adw. Przemysław Rosati poinformował, że adw. Sławomir Krześ, dziekan ORA we Wrocławiu, upoważnił adw. Andrzeja Grabińskiego do głosowania w jego imieniu. Poinformował, że on sam otrzymał takie pełnomocnictwa od adw. Filipa Wozińskiego, dziekana ORA w Zielonej Górze oraz od adw. Bartłomieja Piotrowskiego, Członka NRA.

Pkt 2

Uroczystość wręczenia odznaczenia „Adwokatura Zasłużonym”.

Adw. Przemysław Rosati powitał na posiedzeniu adw. Tomasza Krawczyka, rzecznika dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w Poznaniu, a następnie wręczył mu odznakę „Adwokatura Zasłużonym” i pogratulował w imieniu całej NRA i własnym.

Adw. Tomasz Krawczyk ze wzruszeniem podziękował za to wyróżnienie, jak również złożył podziękowania wszystkim osobom, dzięki którym może aktywnie działać na rzecz samorządu – adw. Przemysławowi Rosatiemu, Prezesowi NRA, adw. Tomaszowi Jachowiczowi, dziekanowi ORA w Poznaniu i adw. Ewie Krasowskiej, Rzecznikowi Dyscyplinarnemu Adwokatury.

Oklaski.

Pkt 3

Adw. Justyna Mazur poinformowała, że protokół z posiedzenia NRA, które odbyło się 26-28 maja br. nie został jeszcze przygotowany z uwagi na problemy techniczne z nagraniem. Dokument zostanie udostępniony Członkom NRA przed kolejnym posiedzeniem.

Punkt został przeniesiony na kolejne posiedzenie plenarne NRA.

Pkt 4

Adw. Przemysław Rosati przypomniał, że wszystkie informacje o bieżących pracach Prezydium NRA są zamieszczane na stronie adwokatura.pl oraz przekazywane newsletterem do wszystkich członków samorządu. Podziękował zebranych za liczny udział w uroczystościach pogrzebowych adw. Jerzego Zięby, które odbyły się 27 lipca br. Poinformował, że w wyniku podjętych działań w wykazie czasopism naukowych „Palestra” otrzymała 100 punktów, a „Młoda Palestra” po raz pierwszy została wpisana do tego wykazu, otrzymując 20 punktów. Przypomniał, że 16 czerwca br. odbył się Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Adwokatury, na którym uchwalono zmiany w *Regulaminie Krajowego Zjazdu Adwokatury oraz zgromadzeń izb adwokackich*, umożliwiając prowadzenie obrad w trybie hybrydowym oraz zdalnym. Przypomniał, że Zjazd podjął również uchwałę odnoszącą się do wartości demokratycznych i zachęcającą obywateli do udziału w wyborach. Poinformował, że w wyniku nawiązania współpracy z Wolters Kluwer Polska adwokatom została udostępniona baza wykładów online, z której będą mogli korzystać w ramach doskonalenia zawodowego. Dostęp do tych materiałów może również wzbogacić szkolenie aplikantów. Przypomniał, że 2 czerwca br. Prezydium NRA wystąpiło do premiera o uchylenie w całości rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu. W odpowiedzi KPRM poinformowała, że ten wniosek jest przedwczesny z uwagi na prace prowadzone celem dostosowania treści rozporządzenia do orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego. Wskazał, że na skutek szeregu działań prowadzonych od początku tej kadencji Ministerstwo Sprawiedliwości podjęło prace nad zmianą rozporządzenia i oszacowało skutki finansowe projektowanych zmian na poziomie dodatkowych 120 mln zł w skali roku. Wyjaśnił, że ta kwota miałaby zwiększyć coroczny budżet do kwoty 240 mln zł. Na spotkaniu, które odbyło się w lipcu br., Wiceminister Sprawiedliwości Sebastian Kaleta sugerował problem w znalezieniu tych środków. Poinformował, że po tej informacji skontaktował się z Wiceministrem Finansów Sebastianem Skuzą, który na piśmie i w bezpośredniej rozmowie zapewnił, że MF nie będzie ingerowało w przedstawiony przez MS budżet na pomoc prawną z urzędu. Wyjaśnił, że zgodnie z przepisami korektę do tego budżetu może wprowadzić tylko Sejm RP. Przypomniał działania medialne i wystąpienia publiczne wskazujące na nieustający problem deprecjonowania pomocy prawnej dla osób najbardziej potrzebujących. Poinformował, że w jednym z pism skierowanych do premiera podkreślił nierówność w podejściu do wynagradzania adwokatów i radców Prokuraturii Generalnej, którzy świadczą pomoc prawną w ramach tego samego systemu, a jednak stawki tych drugich są 3-krotnie wyższe od stawek adwokatów reprezentujących obywateli, a nie jednostki Skarbu Państwa. Zwrócił następnie uwagę na prace dotyczące systemu nieodpłatnej pomocy prawnej, prowadzone przez Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych. Została złożona opinia dotycząca oceny działania systemu w 2022 roku, a także postulat konieczności dofinansowania i doposażenia punktów świadczenia npp, co ma istotne znaczenie dla adwokatów. Przypomniał,

że na posiedzeniach Rady ds. npp i w toku prac legislacyjnych NRA reprezentuje adw. dr Mariusz Hassa, a szereg zgłaszanych przez niego postulatów jest uwzględnianych. Przypomniął interwencję w sprawie informacji przekazywanych przez TVP Info w odniesieniu do działalności zawodowej jednej z naszych koleżanek – jego oświadczenie wskazywało na rolę adwokata i istotę wykonywania zawodu, a także na niestosowność obraźliwych komentarzy i manipulowania informacjami. Przypomniął również interwencję, która nastąpiła po ujawnieniu przez byłego już Ministra Zdrowia bardzo wrażliwych danych osobowych jednego z lekarzy – jego wystąpienie dotyczyło poszanowania przepisów Konstytucji RP, w tym prawa do prywatności. Dodał, że wystąpił również o wyjaśnienia do Ministra Cyfryzacji z związku z doniesieniami mediów o zawiadomieniu ABW o wywieraniu nielegalnego wpływu na proces legislacyjny obejmujący rządowy projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z rozwojem e-administracji. W udzielonej na to pismo odpowiedzi MC zapewnił, że zawiadomienie nie dotyczyło działań NRA. Przypomniął, że Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych NRA jako jeden z nielicznych złożył krytyczną opinię do projektu tej ustawy. Poinformował, że zwrócił się do prezesów wszystkich Sądów Apelacyjnych o wprowadzenie powiadomień o opóźnieniach w rozpoczęciu zdalnych rozpraw. Otrzymał odpowiedź z Centrum Kompetencji i Informatyzacji Sądownictwa, że tego rodzaju procedury zostaną wdrożone w ramach portalu informacyjnego oraz platform do obsługi zdalnych postępowań sądowych. Przedstawił wyniki tegorocznego egzaminu adwokackiego – przed 27 komisjami egzaminacyjnymi zdawało 1529 osób, a pozytywny wynik uzyskało 1282 osób, czyli 84% zdających. Podziękował dziekanom za zaproszenia i możliwość uczestniczenia w uroczystościach ślubowania adwokackiego. Poinformował o korzystnych dla Adwokatury wynikach badań studentów prawa, które przeprowadziło Stowarzyszenie ELSA Poland – 40% ankietowanych zamierza w przyszłości wybrać aplikację adwokacką. Przypomniął, że w parlamencie toczyły się prace nad złożonym przez NRA projektem ustawy o świadczeniu usług prawnych w Polsce. Z uwagi na kończącą się kadencję i zasadę dyskontynuacji te prace zostaną przerwane. Poinformował, że projekt ustawy był przedmiotem jego rozmowy z min. Andrzejem Derą z Kancelarii Prezydenta, gdzie wciąż trwają analizy tego projektu. Poinformował o aktywnej pracy ILiPP, który złożył m.in. krytyczną opinię do nowelizacji przepisów kpc. Niestety nowelizacja została przyjęta, a w tym przepisy zmieniające składy sądów w postępowaniach odwoławczych, w sprawach małżeńskich oraz o ubezwłasnowolnienie. Aktywne prace dotyczą również sprawy funkcjonowania komisji ds. rosyjskich wpływów. Ten temat był poruszany na spotkaniu z przedstawicielami komisji weneckiej. Przypomniął, że 24 czerwca br. w Gdańsku odbył się III Kongres Prawników Polskich. Na początku września br. w Poznaniu odbył się Kongres Kobiet z udziałem koleżanek z Zespołu ds. Kobiet przy NRA. Poinformował o podpisaniu porozumienia o współpracy z Rzecznikiem Finansowym, którego celem jest wspieranie adwokatów w budowaniu kompetencji z obszaru działalności Rzecznika Finansowego. Nawiązana została również szersza współpraca z Pracodawcami RP. Poinformował, że w toku prac Prezydium NRA przedmiotem dyskusji była m.in. sprawa udzielenia poparcia dla polskich kandydatów na sędziów sądów europejskich. Prezydium NRA zdecydowało o wycofaniu się z tej inicjatywy z uwagi na charakter działań władz polskich i braku poważnych kandydatów na te stanowiska. Poinformował, że dzięki staraniom adw. Wojciecha Bagińskiego i Komisji ds. Zagranicznych adwokaci z Polski zostali wyłączeni z części praktycznej egzaminów przeprowadzanych w Anglii i Walii. Poinformował, że we współpracy z Helsińską Fundacją Praw Człowieka do Komitetu Ministrów Rady Europy zostało wystosowane pismo o niewykonywaniu przez polskie władze orzeczeń ETPCz w sprawach z grupy Burza przeciwko Polsce dotyczących przedłużającego się stosowania aresztowania tymczasowego. Wskazał, że Prezydium NRA

pracuje na bieżąco, a część tematów opracowanych w ostatnim czasie będzie omawiana na tym posiedzeniu.

Adw. Bartosz Grohman poinformował, że 7 czerwca br. po raz drugi uczciliśmy pamięć adwokatów pomordowanych w czasie II wojny światowej w Palmirach. Podziękował adw. Mikołajowi Pietrzakowi za rozpropagowanie tej akcji wśród członków Izby w Warszawie. Poinformował, że 30 czerwca br. w Chani odbyła się sesja plenarna CCBE, podczas której zaprezentował stanowisko dotyczące działania komisji ds. wpływów rosyjskich. CCBE zajęła jednogłośnie stanowisko, popierając wniosek polskiej delegacji. Ma to również znaczenie w kontaktach z instytucjami europejskimi. Poinformował, że 17 lipca br. razem z Prezesem NRA wziął udział w spotkaniu z komisją wenecką, którego tematem był problem praworządności w Polsce, w tym sprawa tzw. lex Tusk. Wskazał, że Komisja Praw Człowieka i Komisja ds. Zagranicznych w tym roku po raz kolejny zaangażowały się w przygotowanie raportu Komisji Europejskiej nt. stanu praworządności. Dodał, że w czasie posiedzenia w Chani alarmujące informacje przekazała delegacja z Portugalii, gdzie przepisy mają dopuścić nie-prawników do bycia pełnomocnikami procesowymi. Stanowisko w tej sprawie zajęła ORA w Warszawie, on w imieniu NRA wystosował pismo wspierające adwokatów portugalskich. Przypomniął, że pod koniec września br. w Warszawie odbędzie się posiedzenie Standing Committee CCBE. Trwają bardzo intensywne prace, za udział w których podziękował pracownikom biura NRA. Dodał, że na tym posiedzeniu poruszane będą kwestie praworządności, co niestety było powodem wycofania się kilku istotnych sponsorów. Poinformował o wynikach corocznego badania studentów prawa, przeprowadzonym przez ELSA Poland. Przypomniął, że od wielu lat NRA i poszczególne Izby wspierają merytorycznie i organizacyjnie działalność tego stowarzyszenia. Poinformował również o wsparciu prawnym, którego NRA udzieliła delegacji ZHP na ogólnoświatowym zlocie Jamboree w Korei Południowej. Przypomniął, że w czerwcu 2022 roku w ambasadzie francuskiej w Wiedniu miało miejsce podpisanie deklaracji odnoszącej się do poszanowania wartości europejskich i praworządności, a NRA była jednym z sygnatariuszy. Ten dokument został rozpropagowany w instytucjach europejskich i dotarł również do Watykanu. Przyjęcie deklaracji było tematem spotkania z papieżem Franciszkiem, zorganizowanego w sierpniu br. przez adwokatów francuskich, do udziału w którym został zaproszony razem z wiceprezesem adwokatury węgierskiej i byłym prezydentem CCBE. Na spotkaniu papież podkreślił wartość tajemnicy adwokackiej i niezależności zawodu adwokata. W porozumieniu z konsulem generalnym Ukrainy w Polsce przygotował wystąpienie dotyczące ukraińskich dzieci porywanych przez Rosjan. Tego tematu nie udało się poruszyć na spotkaniu z papieżem Franciszkiem, natomiast miał możliwość wystąpienia podczas późniejszego spotkania w ambasadzie francuskiej z udziałem wysokich dyplomatów.

Adw. Justyna Mazur przypomniała o trwającym Tour de Konstytucja. W organizowane w ramach tej inicjatywy wydarzenia są zaangażowani młodzi adwokaci, ale brakuje wsparcia ze strony członków NRA. Poinformowała, że 30 września br. odbędzie się zakończenie Tour de Konstytucja w Warszawie. Zachęciła wszystkich do udziału, wskazując, jak istotne jest, aby adwokaci byli widoczni.

Adw. Przemysław Rosati poinformował o toczącym się przed Trybunałem Konstytucyjnym postępowaniu ze skargi dotyczącej przepisów *Regulaminu odbywania aplikacji adwokackiej* i konieczności uzyskania zgody dziekana na wykonywanie przez aplikanta dodatkowych zajęć oraz niekonstytucyjności upomnienia dziekańskiego. NRA jest reprezentowana przez adw. Mariusza Godlewskiego. Poinformował, że we współpracy z NIK trwają prace nad projektem ustawy w sprawie cywilnego nadzoru nad działalnością służb specjalnych w Polsce oraz zakresu czynności operacyjnych tych służb. Ze strony Adwokatury

udział w nich bierze adw. Dobrosława Szumiło-Kulczycka. Zależy nam, aby dyskutować nad konkretnymi, merytorycznymi rozwiązaniami. Przypomniat, że w grudniu br. w życie wejdą przepisy dotyczące e-doręczeń – Prezydium NRA już podjęło stosowne przygotowania.

Adw. Mikołaj Pietrzak podziękował Prezesowi NRA za wspomnienie zmarłej pani Grażyny Zakrzewskiej – była to ogromnie ważna postać dla całej Izby warszawskiej. Pożegnaliśmy ją z ogromnym smutkiem.

Przypomniat, że 20 maja br. Zgromadzenie Izby w Warszawie podjęło uchwałę zobowiązującą ORA w Warszawie do przeprowadzenia we wrześniu br. demonstracji, domagając się adekwatnego dofinansowania sytemu pomocy prawnej z urzędu – nie tylko w imieniu warszawskich adwokatów, ale całego środowiska i przede wszystkim obywateli, którym ta pomoc ma służyć. Było wiele wątpliwości, czy protest to właściwa formuła i jaki ma mieć charakter, ale Zgromadzenie te wątpliwości usunęło, a ORA realizuje podjętą uchwałę. Zaprosił do udziału wszystkich adwokatów i aplikantów, informując, że 20 września br. o godz. 12:00 odbędzie się przemarsz spod siedziby ORA pod Ministerstwo Sprawiedliwości, a następnie do kancelarii PRM. Protest dotyczy trzech aspektów – adekwatnego dofinansowania pomocy prawnej z urzędu, profesjonalizacji pomocy prawnej (co jest spójne z działaniami NRA) i zapewnienia obywatelom dostępu do niezależnego sądownictwa. Mimo obaw, ORA zobowiązana jest uchwałą Zgromadzenia – podjętą wyjątkowo ogromną większością głosów przez adwokatów warszawskich. Informacje przekazane dziś przez Prezesa NRA o wzroście nakładów na budżet pomocy prawnej z urzędu są istotne, ale z uwagi na okres przedwyborczy należy ostrożnie podchodzić do takich deklaracji. Stwierdził, że wyrażanie poglądów w sposób godny i pokojowy może dodatkowo zmotywować MS do realizacji zapowiedzi i nie zgadza się z twierdzeniem, że skutek może być odwrotny. Zachęcił wszystkich do wzięcia udziału w proteście.

Adw. Jarosław Szczepaniak stwierdził, że organizacja protestu w tym momencie przez Izbę warszawską nie jest właściwa. W mediach pojawi się informacja, że adwokaci wyszli z protestem na ulice i to po deklaracji zwiększenia budżetu o 120 mln zł. Protest zostanie odebrany w ten sposób, że: pazerni adwokaci chcą więcej w sytuacji, w której większość społeczeństwa boryka się z problemami finansowymi. Zaapelował do dziekana i innych adwokatów, aby do tego protestu nie doszło albo został on przełożony do momentu, w którym będziemy mogli sprawdzić deklaracje MS i kształt budżetu. Uchwała podjęta przez Zgromadzenie w tamtym czasie była słuszna, ale okoliczności się zmieniły. Skutek działań może być odwrotny, a MS może wycofać się ze swoich planów. Organizacja protestu w tym momencie będzie również wpisaniem się w kampanię wyborczą.

Adw. Paweł Gieras poinformował, że spotkaniu organizowanym w ramach Tour de Konstytucja prezentował uchwałę Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Adwokatury dotyczącą wartości demokratycznych i nadchodzących wyborów. Warto przypominać o tej uchwale w przestrzeni publicznej, bo ma ona istotne znaczenie. Poinformował, że w czerwcu br. odbyła się, zorganizowana przez OBA, pierwsza część debaty poświęconej wymiarowi sprawiedliwości, a zapis jej przebiegu jest dostępny online. Dodał, że 27 września br. odbędzie się druga część tej debaty, a dotyczyć będzie m.in. funkcjonowania prokuratury w Polsce. Poinformował, że 4 września br. OBA i ORA w Krakowie gościły sędziego Marka Safjana, który podczas tego bardzo ciekawego spotkania dziękował Adwokaturze i adwokatom za działania na rzecz umacniania państwa prawa i wspieranie działań dotyczących wymiaru sprawiedliwości.

Przypomniat, że na forum NRA odbywały się już dyskusje o protestach i on osobiście co do zasady nie ma obiekcji wobec tej formy działania. Podziela jednak uwagi przedmówcy, że to nie jest dobry moment. Podwyżka stawek została zapowiedziana i protest raczej nie polepszy

sytuacji, a może mieć negatywne skutki. Jeśli te skutki miałyby być pozytywne, to na demonstracji musiałaby być odpowiednia frekwencja. Czy dziekan jest w stanie zagwarantować taką frekwencję? Jeśli przyjdzie mało osób, to będzie to kompromitacja. Protest uliczny w trakcie kampanii wyborczej zostanie odebrany jako działanie polityczne, co może zaszkodzić sprawie. Nie całe środowisko popiera ten protest, a tak ważna sprawa dla Adwokatury nie powinna dzielić środowiska. Organizując taką formę protestu, musimy mieć pewność, że środowisko jest przekonane o jej słuszności. Dodał, że informacje o proteście zostały przekazane zbyt późno. Dziekan jest co prawda związany uchwałą Zgromadzenia, ale w sytuacjach wyjątkowych nie warto wykonywać niesłusznego rozkazu.

Adw. Andrzej Grabiński stwierdził, że adw. Mikołaj Pietrzak jest związany stanowiskiem Izby i protest się odbędzie. Nie wróży jednak sukcesu tej inicjatywie z uwagi na wybraną datę i podziela obawy dotyczące frekwencji. Przypomniał protest zorganizowany w Warszawie za kadencji dziekana Pawła Rybińskiego i negatywne komentarze, które pojawiły się wówczas w prasie. Już wiele lat temu okazało się, że ta forma działania nie jest najlepsza. Nie było pozytywnej reakcji społecznej. Stwierdził, że protesty uliczne dotyczące wysokości taksy adwokackiej są nietrafione, nawet abstrahując od kalendarza politycznego. Na takich protestach należy mówić o ochronie praworządności, a nie o własnych sprawach, które nie interesują innych ludzi. Protest nie posługuje dobru Adwokatury.

Adw. Aleksander Gut stwierdził, że działania Izby warszawskiej będą miały skutek dla całej Adwokatury. W przyszłości warto porozumieć się z pozostałymi Izbami oraz NRA, np. przy ustalaniu terminu. Zaproponował, aby w zaistniałej sytuacji skupić się na pozytywnych działaniach.

Adw. Anisa Gnacikowska przypomniała przebieg dyskusji na forum NRA, która odbyła się w czerwcu 2015 roku, podczas której padały te same argumenty. Przypomniała, że 30 czerwca 2015 roku w Warszawie odbył się protest adwokatów – przy umiarkowanej frekwencji. Wówczas też trwały rozmowy z MS i podnoszono obawy, jak protest zostanie odebrany. Wskazała, że adwokaci mają odważnie bronić prawa. Mają też prawo otrzymywać uczciwe wynagrodzenie za pracę. Inicjatywa protestu wyszła od członka Izby niedziałającego w samorządzie i uzyskała ogromne poparcie całej Izby. Stwierdziła, że nie skompromitujemy się, walcząc o własne prawa. Powinniśmy odważnie mówić o problemach z wynagradzaniem adwokatów świadczących pomoc prawną z urzędu. Cały system jest chory i o tym też trzeba mówić. Zaapelowała, aby Adwokatura odważnie walczyła o swoje prawa.

Adw. Michał Bukowiński stwierdził, że jedna z prowadzonych dziś dyskusji dotyczy tego, kiedy i jak walczyć o zmianę uregulowań, a druga tego, jaką uchwałę podjęło Zgromadzenie w Warszawie. Stwierdził, że protesty uliczne to nie jest zły pomysł i warto korzystać również z tego środka. Nie doczekamy się sytuacji, w której domaganie się podwyższenia wynagrodzeń spotka się z szerszą akceptacją społeczną. Jakakolwiek obietnica rządu nic nie załatwia. Nastrojów w środowisku nie uspokoi informacja, że stawki z urzędu zostaną zrównane z wysokością tych z wyboru. Niby wszyscy rozumiemy sytuację dziekana i ORA w Warszawie, ale z drugiej strony wybrzmiewa, że dziekan nie powinien wykonać uchwały Zgromadzenia lub że ma zagwarantować frekwencję. Podzielił zastrzeżenia dotyczące wybranego terminu, ale powinniśmy adresować je nie do dziekana, ale do Izby. Zaproponował, aby NRA zajęła stanowisko, zwracając się do ORA w Warszawie o rozważenie zmiany terminu protestu z uwagi na informacje uzyskane z MS i zbliżające się wybory. Nie kwestionujemy jednak samej idei protestu i nie krytykujemy podjętych przez ORA w Warszawie działań.

Adw. Andrzej Zwara stwierdził, że jeśli taki marsz miałby się odbyć, to pod hasłem prawdziwej reformy wymiaru sprawiedliwości i udostępnienia go dla prawnie wykluczonych,

którym Państwo wciąż nie chce zapewnić prawidłowego finansowania pomocy prawnej z urzędu. Mówmy o rzetelnym koszcie pomocy prawnej, który powinien być określony na tym samym poziomie, co koszt dla tych, którzy mogą go ponieść z własnej kieszeni. Zwrócił uwagę na znaczące dysproporcje w tym zakresie. Przypomniat, że w 2015 był przeciwny protestowi ulicznemu w togach, bo w jego opinii szkodzi to prestiżowi naszego środowiska. Nie zmienił swojego poglądu w tej kwestii, choć zdaje sobie sprawę, że nowe pokolenie myśli inaczej. Walczyć jednak należy nie o wynagrodzenie dla adwokatów, a o ochronę prawną dla tych wykluczonych.

Adw. Bartosz Tiutiunik zwrócił uwagę, że Zgromadzenie podjęło uchwałę w maju i zobowiązało ORA do organizacji protestu do końca września. Można było podjąć działania wcześniej, a na posiedzeniu NRA w maju przedyskutować ten temat przy udziale wszystkich dziekanów. Aby protest miał sens, powinien być przeprowadzony we wszystkich Izbach i to we współpracy z radcami prawnymi – o tym mówił dziekan ORA w Warszawie rok temu na posiedzeniu NRA. Idea jest słuszna, ale wydaje mu się, że na tym proteście skorzysta przede wszystkim ORA w Warszawie, która wskaże, że wykonała uchwałę. Nie dostrzega innych plusów, a minusy. Czy ten protest ma szansę na pozytywny odzew społeczny? Nie, bo zostanie odebrany przez pryzmat polityki. Istnieje ryzyko, że społeczeństwo nie zrozumie przekazu. Kto jest adresatem protestu? Do jakiego decydenta chcemy przekazywać postulaty? Zapewnił, że nie ma zaufania do MS i ich obietnic, ale w końcu padły konkrety. Czy jesteśmy pewni, że adwokaci dziś czekają na ten protest? W mediach społecznościowych entuzjazmu nie widać. Wskazał, że uchwały Zgromadzenia nie zawsze były wykonywane przez ORA – np. nie wykonano uchwały z 2013 roku o tym, żeby nie wyznaczać pełnomocników z urzędu przez 30 dni. Rozumie sytuację dziekana i ORA, ale do kwestii wykonania uchwały niekoniecznie zawsze należy podchodzić literalnie, bo zmieniają się okoliczności. Stwierdził, że jeśli po wyborach okaże się, że zostaliśmy po raz kolejny oszukani, to sam założę togę i wyjdzie na ulicę.

Adw. Piotr Dobrołowicz przypomniał, że we wrześniu rok temu rozmawialiśmy o możliwych formach protestu. Każdy miał pomysły, a dyskusja skończyła się powołaniem zespołu celem diagnozy problemu i zaproponowania adekwatnej metody działania. Te dyskusje nie doprowadziły do decyzji o organizacji protestu. Stwierdził, że to nie kwestia polityczna, a kwestia dotycząca godności wykonywania naszego zawodu. Zwrócił uwagę na intensywne działania podejmowane przez Prezesa NRA i dodał, że nie pamięta, aby w poprzednich kadencjach podejmowano tak aktywne prace. Wskazał, że uchwała Zgromadzenia została podjęta, a ORA w Warszawie nie może się wycofać z podjętej decyzji – to byłaby kapitulacja. Dajmy ORA w Warszawie zrealizować już podjętą decyzję i nie twórzmy podziałów, bo to nie doprowadzi do niczego dobrego. Zgodził się z obawami wyrażonymi przez przedmówców, ale decyzje już zapadły. Zadbajmy, aby protest odbył się najlepiej jak to możliwe. Nie oglądajmy się na MS, bo to nie jest partner do dyskusji. Życzymy dziekanowi frekwencji, aby głos adwokatów wybrzmiał odpowiednio mocno. Nie wierzy w to, aby ten protest zaważył nad uregulowaniem dotyczącym stawek. Dodał, że nawet ich zmiana zgodnie z zapowiedziami nie spowoduje, że będą one na odpowiednim poziomie.

Adw. Bartosz Tiutiunik przypomniał, że po posiedzeniu NRA z września 2022 roku odbyły się dwa spotkania w sprawie ew. organizacji protestu. Nie wszystkie Izby delegowały swoich przedstawicieli na te spotkania. Nie było szans na spełnienie postulatu powszechności takiego publicznego protestu. Dodał, że w spotkaniach nie brał udziału wyznaczony przez dziekana delegat Izby Adwokackiej w Warszawie.

Adw. Ryszard Kalisz wskazał, że informacje o proteście są rozpowszechniane w Izbie od początku września. Dziekan nie może teraz odwołać tego rodzaju przedsięwzięcia. Uchwały

trzeba wykonywać, a od tego są organy wykonawcze Izby. Przypomniał, że w uchwale znajdują się również postulaty dotyczące ochrony praworządności i niezależności sądów. Nie może być tak, że okres kampanii wyborczej ma ograniczać naszą działalność. Są oczywiście niebezpieczeństwa, w tym to, że ten marsz nie zostanie zrozumiany przez społeczeństwo. Zaapelował do NRA, aby w zaistniałej sytuacji wspomóc ORA w Warszawie – być może dając przesłankę do zmiany decyzji o organizacji protestu we wrześniu br.

Adw. Mikołaj Pietrzak stwierdził, że większość wyrażonych obaw nie jest obca ani jemu osobiście, ani członkom ORA, którzy mieli dylematy przy podejmowaniu decyzji. Stwierdził, że swoistą gwarancją frekwencji byłaby deklaracja ze strony innych dziekanów i całej NRA zaangażowania się w tę inicjatywę. Takich deklaracji jednak nie usłyszał. Są istotne racje przemawiające za tym, aby protest odbył się przed, a nie po podjęciu decyzji o kształcie budżetu – kiedy już wszystko będzie przesądzone. Przyznał, że czuje pewien dyskomfort, wychodząc w todzie na ulicę, ale wiele się zmieniło. Takie marsze odbywały się we Francji i Wielkiej Brytanii, gdzie adwokaci bronili adekwatnego dofinansowania systemu pomocy prawnej dla obywateli. Takie hasła nam również przyświecają. Stwierdził, że zawsze będą pojawiać się złe artykuły i relacje w mediach i nigdy nie będzie dobrego momentu na występowanie w obronie wartości i interesów adwokackich. Zwrócił uwagę na złą sytuację finansową większości adwokatów Izby warszawskiej. Jeśli NRA zaapeluje o zmianę terminu protestu, to będzie prosił Radę o uwzględnienie tego apelu. Przyznał, że być może można było organizować protest w czerwcu, ale Izba borykała się z innymi problemami z uwagi na treść uchwały budżetowej uchwalonej przez Zgromadzenie. Rada uznała, że musi mieć czas na przygotowanie protestu, dlatego wybrano termin wrześniowy. Zauważył, że Prezydium NRA wiedziało o uchwale i tych przygotowaniach, ale nie padły propozycje wspólnej organizacji. Przypomniał, że w poprzednich protestach brali udział adwokaci spoza Warszawy. Czy ktoś z Członków NRA może zadeklarować udział w proteście i przekazać w Izbach apel o udział? Jeśli takich deklaracji nie będzie, również poinformuje o tym ORA w Warszawie.

Adw. Przemysław Rosati wskazał, że politykę Adwokatury prowadzi NRA, co wynika nie tylko z historycznej tradycji, ale również z wielu rozwiązań normatywnych. Poinformował, że od początku kadencji Prezydium NRA i on osobiście podjął kilkadziesiąt czynności dotyczących zabezpieczenia w budżecie Państwa środków na pomoc prawną dla obywateli. Jeśli polityka przyjęta przez NRA nie jest kwestionowana, jeśli nie są kontestowane działania Prezydium i Prezesa NRA, to jedna z Izb nie powinna prowadzić działań idących w innym kierunku. Działać należy w sposób poważny i konsekwentny. Zapewnił, że nie wierzy żadnemu politykowi, ale na uwadze mieć należy przepisy art. 138 ust. 2 ustawy o finansach publicznych i wynikające z niego konsekwencje. Stwierdził, że nie możemy sami siebie stawiać w niekomfortowej sytuacji, bo dzieli to środowisko i wpływa na odbiór zewnętrzny. Stwierdził, że ORA w Warszawie nie zaadresowała zamiaru organizacji protestu nawet do Prezydium NRA. Stwierdził, że czas na wyjście na ulicę przyjdzie wtedy, gdy skończą się rozmowy. Choć nie mamy w MS partnera, to dzięki konsekwentnie podejmowanym działaniom, po wielu latach bezskutecznego zabiegania o zmianę, pojawił się konkret. Jak możemy popierać protest, o którym prawie nic nie wiemy? Zwrócił uwagę, że postulaty ujęte w uchwale Zgromadzenia dotyczą aż trzech spraw, jak i interesów pracowników sądów i prokuratur, z którymi nie uzgodniono zakresu współpracy. Ustawa dotycząca uregulowania rynku pomocy prawnej nie potrzebuje dziś aktywności polegającej na wyjściu na ulicę. Przypomniał też, że nie możemy domagać się wyższych wynagrodzeń, tylko środków na zapewnienie osobom potrzebującym i wykluczonym pomocy prawnej i należytej reprezentacji. Dobrze przygotowana i przemyślana komunikacja ma tu istotne znaczenie. Jeśli protest nie jest formalnie i nieformalnie popierany przez NRA, to nie

powinien być określany w przestrzeni publicznej jako protest Adwokatury. Stwierdził, że protestować trzeba mądrze a odwaga jest ważna, ale decyzje muszą być konsekwentne i odpowiedzialne. Podzielił obawy dotyczące frekwencji, co może zaszkodzić całej sprawie. W jego opinii na uwadze trzeba mieć nie konieczność wykonania uchwały Zgromadzenia, *de facto* dla samego jej wykonania, a dalej idący cel. Podziękował za wszystkie głosy i zakończył dyskusję.

Zaapelował do dziekanów, aby podczas uroczystości ślubowania adwokackiego nie organizować żadnych działań związanych ze zbliżającymi się wyborami parlamentarnymi.

Pkt 5

Adw. Ewa Krasowska poinformowała, że 22-24 września br. w Białymstoku odbędzie się spotkanie rzeczników dyscyplinarnych Izb Adwokackich i jej Zastępców. Tematami posiedzenia będą: informatyzacja, zasady etyki, problemy bieżące i szybkość postępowań. Niestety przedawnienia wciąż mają miejsce, o czym świadczy jedna z ostatnich sesji WSD. Przyczyny są złożone, ale ona zawsze w takiej sytuacji żąda wyjaśnień, co się działo na etapie postępowania przed rzecznikiem. Statystyki wskazują, że jej apele o konieczności sprawnego prowadzenia postępowań przed rzecznikami przynoszą rezultaty. Z uzyskanych informacji wynika, że w kraju toczą się 233 dochodzenia dyscyplinarne w związku z postawieniem adwokatom zarzutów karnych, w szczególności dotyczy to Izb w Warszawie i Łodzi. Przypomniała o decyzji PUODO, z której wynika, że rzecznik dyscyplinarny jest osobnym administratorem danych osobowych. Rzecznicy, sądy i komisje rewizyjne, czyli organy podejmujące decyzje niezależnie od ORA, powinni mieć opracowane na swoje potrzeby odrębne polityki prywatności określające zasady ochrony danych osobowych i procedury postępowania w przypadkach naruszeń. Skarżących na naruszanie danych osobowych jest coraz więcej i mając na uwadze stanowisko PUODO, konieczne jest dostosowanie przepisów i procedur wewnętrznych.

Adw. Przemysław Rosati podziękował za referat.

Pkt 6

Adw. Jacek Ziobrowski przedstawił dane statystyczne dotyczące bieżącej pracy WSD. Zwrócił uwagę na problem umarzania postępowań z uwagi na przedawnienie karalności – w tym roku WSD musiał umorzyć aż 8 postępowań z tego powodu. Poinformował, że rozesłał do sądów izbowych prośby o informacje, które mają posłużyć do opracowania procedur usprawniających działania administracyjne tych sądów i WSD. Szerszy referat w tej sprawie wygłosi w dalszej części posiedzenia. Przypomniał, że kasacje od orzeczeń WSD są kierowane z wnioskiem o rozpoznanie do Izby Karnej. Sprawy są jednak kierowane w ramach Sądu Najwyższego do Izby Odpowiedzialności Zawodowej. Jeśli w tych sprawach zainteresowany nie złoży wniosku o wznowienie postępowania z uwagi na nienależycie obsadzony sąd, to te sprawy będą kierowane do dziekanów celem wykonania.

Adw. Przemysław Rosati podziękował za referat.

Pkt 7

Adw. Przemysław Rosati przedstawił projekt uchwały – *Regulamin doskonalenia zawodowego adwokatów*. Ideą zaproponowanych zmian jest utrzymanie obowiązku doskonalenia zawodowego dla adwokatów wykonujących zawód oraz dla prawników zagranicznych. Aplikanci mają prawo uczestniczyć w systemie doskonalenia zawodowego, czyli

mieć dostęp do materiałów. Uchwała nie przewiduje punktów, jako sposobu rozliczenia się z samorządem z wykonania obowiązku. Utrzymuje się możliwość zwolnienia adwokata z wykonania obowiązku doskonalenia, jak to miało miejsce dotychczas, przewidziane są także różne formy doskonalenia zawodowego, a także wskazane są obowiązki NRA i ORA dotyczące organizacji systemu doskonalenia zawodowego. ORA jest uprawniona do weryfikacji spełnienia obowiązku przez adwokatów – podczas wizytacji w kancelarii. Jeśli NRA przyjmie uchwałę, to zostaną przygotowane odpowiednie wytyczne dla wizytatorów w tym zakresie. Przypomniał, że wciąż poszerzana jest oferta samorządu dotycząca doskonalenia zawodowego. NRA podpisała porozumienie z Wolters Kluwer Polska, na podstawie którego adwokaci i aplikanci mają dostęp do bardzo szerokiej bazy szkoleń. Otworzył dyskusję.

Adw. Marek Mikołajczyk poprosił o przedstawienie argumentów za odstąpieniem od systemu punktowej weryfikacji spełnienia obowiązku doskonalenia zawodowego.

Adw. Mikołaj Pietrzak przyłączył się do pytania poprzednika. Popiera działania mające na celu uelastycznienie obecnego systemu. W Izbie warszawskiej nie zawsze dochodziło do skutecznego egzekwowania obowiązku, bo pion dyscyplinarny nie podołałby temu zadaniu. Dostrzega wadliwość obecnie obowiązującego rozwiązania, ale lęka się systemu, w którym nie będzie sankcji. Wizytacja może się skończyć wskazaniem, że nie doszło do realizacji obowiązku i nie będzie dalszych konsekwencji. Doskonalenie to nie arbitralne obciążenie, ale element naszych obowiązków względem obywateli. Zwrócił uwagę, że Członkowie NRA znaleźli się w niekomfortowej sytuacji, gdyż Prezydium NRA oznajmiło już o tej zmianie w mediach, a to spotkało się z entuzjastyczną reakcją ze strony adwokatów, którzy nie chcą się szkolić. Na przyszłość tego rodzaju komunikaty powinny być wydawane dopiero po decyzji NRA.

Adw. Przemysław Rosati wyjaśnił, że komunikat dotyczył przyjęcia projektu uchwały i skierowania go pod obrady NRA. Wskazał, że nikt z członków Prezydium NRA nie oznajmiał o żadnej zmianie. Komunikacja była precyzyjna i przekazywała informacje o przyjętym projekcie.

Adw. Michał Bukowiński nie podzielił obaw dziekana Mikołaja Pietrzaka. Obowiązek samodoskonalenia jest egzekwowany, ale nie przez organy dyscyplinarne, ale przez rzeczywistość rynkową. Adwokat, który się nie doskonali, nie jest w stanie efektywnie funkcjonować w zawodzie. Wskazał, że adwokaci oczekują od ORA organizacji szkoleń. Do tej pory nie istniał żaden efektywny system egzekwowania obowiązku – nie było nim gromadzenie punktów. Opowiedział się za wprowadzeniem zmian w tym zakresie, poddał tylko pod rozważenie, aby zrezygnować z kontroli wizytatora, bo to również będzie fikcja.

Adw. Jarosław Szczepaniak stwierdził, że obecny system rodzi hipokryzję i nierówności. Przepisy zakładają sankcje, ale nie wszyscy dziekani wyciągają konsekwencje, a punkty nie są weryfikowane. To uderza w powagę Adwokatury. Podzielił pogląd wyrażony przez adw. Michała Bukowińskiego.

Adw. Andrzej Grabiński wskazał, że w miarę upływu czasu obecnie obowiązujące przepisy przestały być adekwatne do rzeczywistości. Nie ma sensu, aby utrzymywać regulamin w tym kształcie. Zgodził się, że adwokaci chcą się doskonalić zawodowo i przyszedł czas na zmianę regulaminu. Przypomniał, że bardzo wiele osób w czasie pandemii korzystało z systemu IDEA, mimo że nie mogło uzyskiwać certyfikatów i zbierać punktów.

Adw. Michał Szpakowski stwierdził, że adwokaci nie chcą zbierać punktów, chcą się doskonalić, co ma szczególne znaczenie w wąskich specjalizacjach. Poddał pod rozważenie, czy utrzymać zwolnienie dziekańskie – miało ono znaczenie przy zbieraniu punktów, ale nie powinno dotyczyć samego obowiązku doskonalenia.

Adw. Bartosz Tiutiunik wskazał, że w obecnej rzeczywistości zabrakło pomysłu, jak egzekwować obowiązek przy utrzymaniu systemu punktowego. Jeśli NRA uchwali zmianę,

zaznaczając, że obowiązkiem jest samokształcenie, a nie punkty, to będzie to jednocześnie wyzwanie dla samorządu przy organizacji szkoleń, które będą musiały być na naprawdę dobrym poziomie. Zgodził się, że dziś nie da się funkcjonować bez samodoskonalenia, szczególnie w wąskich specjalizacjach.

Adw. Andrzej Malicki przypomniał, że NRA przyjęła obecnie obowiązujący regulamin w marcu 2006 roku, choć pojawiły się wówczas krytyczne głosy ze strony adw. Andrzeja Michałowskiego i adw. Zbigniewa Dyki dotyczące wprowadzenia systemu punktowego. Wskazał, że zmieniła się rzeczywistość, w jakiej działa ten regulamin, powstał cały rynek doskonalenia zawodowego. Poparł projekt uchwały i propozycję rezygnację z punktów. Wskazał jednak, że doskonalenie zawodowe to obowiązek adwokatów, a jego niewykonanie powinno być okolicznością obciążającą.

Adw. Marek Mikołajczyk przyjął część argumentów wyrażonych przez przedmówców, które dotyczyły degeneracji obecnego systemu punktowego. Nie przekonuje go jednak pomysł, aby to wizytator weryfikował spełnienie obowiązku. Nie wszystkie kancelarie będą regularnie wizytowane. Wyraził wątpliwość, czy używanie słowa „obowiązek” jest trafne.

Adw. Przemysław Rosati wskazał na przepis art. 3 ust. 4 ustawy – Prawo o adwokaturze i stwierdził, że w jego świetle „obowiązek” jest najlepszym określeniem.

Adw. Marek Mikołajczyk stwierdził, że niewykonanie obowiązku powinno pociągać za sobą sankcje.

Adw. Przemysław Rosati odparł, że nierealizowanie obowiązku stwierdzone w czasie wizytacji może prowadzić do stwierdzenia deliktu. Zgodnie z projektem uchwały nie będzie natomiast czynności administracyjnej w postaci rozliczania zbieranych punktów.

Adw. Marek Mikołajczyk zaproponował, aby „obowiązek” zastąpić określeniem „powinność”. Regulamin kładzie nacisk na jakość szkoleń organizowanych przez samorząd, który stwarza warunki dla doskonalenia, proponując zajęcia nieodpłatne. Opowiedział się za wprowadzeniem tej oferty dla adwokatów, ale przy wyeksponowaniu powinności etycznej, a nie obowiązku.

Adw. Mikołaj Pietrzak stwierdził, że to powinien być „obowiązek”. Nie jesteśmy zwyczajnymi sprzedawcami usług. Jak od lekarzy, tak i od nas oczekuje się odpowiedniego standardu. Sam rynek tego nie zweryfikuje, bo kosztem może zostać obciążony obywatel. Dodał, że system punktowy nadal funkcjonuje w innych krajach europejskich.

Adw. Andrzej Zwara wskazał, że istotą jest jakość szkoleń, które dzielą się na ogólne i te wąsko wyspecjalizowane. Zadaniem samorządu jest przygotować ofertę szkoleń dających adwokatom realne kompetencje, bo to one są gwarancją sukcesu. Projekt regulaminu kładzie na to nacisk.

Adw. Przemysław Rosati podziękował za głosy w dyskusji.

Pkt 8

Adw. Przemysław Rosati w ślad za przeprowadzoną dyskusją, poddał pod głosowanie uchwałę w sprawie przyjęcia nowego *Regulaminu doskonalenia zawodowego adwokatów*.

Wyniki głosowania:

Za – 36

Przeciw – 0

Wstrzymało się – 3

Naczelna Rada Adwokacka podjęła uchwałę w sprawie Regulaminu doskonalenia zawodowego adwokatów (uchwała nr 109/2023 – w załączeniu).

Adw. Przemysław Rosati powitał na posiedzeniu przedstawicieli wydawnictwa Wolters Kluwer Polska i poprosił o przedstawienie prezentacji dotyczącej programu „Cyfrowa Kancelaria”.

Odbyła się prezentacja, a po niej krótka dyskusja, podczas której Członkowie NRA zadawali pytania dotyczące poszczególnych funkcjonalności programu.

Adw. Przemysław Rosati zarządził przerwę w obradach, które zostaną wznowione 9 września 2023 roku, o godz. 10:00.

Posiedzenie plenarne Naczelnej Rady Adwokackiej 9 września 2023 roku

Adw. Przemysław Rosati wznowił obrady posiedzenia plenarnego NRA. Poinformował, że otrzymał upoważnienie do głosowania w imieniu adw. Tomasza Jachowicza, dziekana ORA w Poznaniu.

Pkt 9

Adw. Justyna Mazur przedstawiła projekt uchwały w sprawie obwieszczenia tekstu jednolitego *Regulaminu Krajowego Zjazdu Adwokatury oraz zgromadzeń izb adwokackich*. Przypomniała, że zmiany do regulaminu zostały wprowadzone uchwałą nr 1 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Adwokatury, który odbył się 16 czerwca br. Przypomniała treść wprowadzonych zmian.

Adw. Przemysław Rosati podziękował za referat.

Pkt 10

Adw. Przemysław Rosati w związku z brakiem uwag poddał pod głosowanie uchwałę w sprawie obwieszczenia tekstu jednolitego *Regulaminu Krajowego Zjazdu Adwokatury oraz zgromadzeń izb adwokackich*.

Wyniki głosowania:

Za – 35

Przeciw – 0

Wstrzymało się – 0

Naczelna Rada Adwokacka jednogłośnie podjęła uchwałę w sprawie obwieszczenia tekstu jednolitego Regulaminu Krajowego Zjazdu Adwokatury oraz zgromadzeń izb adwokackich (uchwała nr 110/2023 – w załączeniu).

Pkt 11

Adw. Andrzej Malicki przedstawił projekt petycji dotyczącej zmian w ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych. Przypomniawszy wcześniejsze dyskusje i zajmowane stanowiska. Jedną z rekomendacji było opracowanie projektu petycji i taki został przez niego przygotowany. Wskazał, że w petycji ujęto postulat uzupełnienia przepisów, w świetle których Adwokatura – w szczególności organy samorządu i organy Izb Adwokackich – będzie miała prawo do używania pieczęci z orłem państwowym. Dodał, że petycja, z uwagi na rangę sprawy, zostanie skierowana do Senatu RP. Petycja zostanie złożona już po wyborach, natomiast potrzeba uprzedniej decyzji NRA w tej kwestii.

Adw. Przemysław Rosati dodał, że jeśli NRA podejmie uchwałę, to ta petycja zostanie złożona również do Prezydenta RP, Sejmu i Rady Ministrów.

Pkt 12

Adw. Przemysław Rosati w związku z brakiem uwag poddał pod głosowanie uchwałę w sprawie złożenia petycji dotyczącej zmian w ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych.

Wyniki głosowania:

Za – 36

Przeciw – 0

Wstrzymało się – 0

Naczelna Rada Adwokacka jednogłośnie podjęła uchwałę w sprawie złożenia ww. petycji (uchwała nr 111/2023 – w załączeniu).

Pkt 13

Adw. Przemysław Rosati przypomniał, że wczoraj odbyła się prezentacja dotycząca funkcjonalności „Cyfrowej Kancelarii”. Na dziś aktywnych jest 1070 licencji. Poinformował, że w najbliższym czasie adwokatom zostanie udostępniona oferta preferencyjnego zakupu podpisu cyfrowego zapisanego w tzw. chmurze – to zdecydowanie lepsze rozwiązanie niż podpis zapisany na dodatkowym urządzeniu. Poinformował, że mLegitymacja ma już ponad 8400 użytkowników. Wyjaśnił, że NRA nie poparła zmian legislacyjnych w zakresie doręczeń między adwokatami w trybie przepisów procesowych kpk i kpc – z uwagi na złe przygotowanie przepisów przez MS oraz uzasadnioną obawę o naruszenie zasad prawidłowej legislacji. Poinformował, że trwają prace nad przygotowaniem naszego projektu, który zostanie przedłożony w nowej kadencji parlamentu. Przypomniawszy, że w grudniu br. w życie wejdą przepisy regulujące e-doręczenia. Trwają prace nad przygotowaniem materiałów informacyjnych dla adwokatów, które są prowadzone w porozumieniu z Poczta Polska – operatorem systemu na najbliższe 5 lat. Przygotowane zostaną szkolenia oraz instrukcje

dostosowane do różnych grup wiekowych adwokatów, a kampania informacyjna zostanie uruchomiona pod koniec września br.

Adw. Michał Szpakowski dodał, że proponowanie adwokatom korzystania z innego operatora niż Poczta Polska nie jest w tej chwili zasadne, bo nie zwiększy poziomu ochrony danych objętych tajemnicą adwokacką. Wyjaśnił, że z serwerów Poczty Polskiej będą korzystały wszystkie instytucje publiczne. Wskazał na trudności w nawiązaniu współpracy z innymi poza home.pl dostawcami usług na potrzeby adwokatów. Problem dotyczy zasad korzystania z licencji, której właścicielem jest NRA i opłacania konta przez poszczególnych adwokatów. Przedstawił informacje o bieżących pracach nad systemem eSOA. Poinformował również o trudnościach we współpracy z firmą BERMAR. Nowe moduły zostały wprawdzie wprowadzone do eSOA, ale nieustanne problemy z komunikacją i wyegzekwowaniem zleconych zadań dały asumpt do poszukiwania innego dostawcy. Poinformował, że decyzją Prezydium NRA został zlecony audyt systemu, który przeprowadza firma SPEEDNET. Przygotowany raport pozwoli na ocenę jakości pracy wykonanej przez firmę BERMAR. Poinformował również o trwających pracach nad przygotowaniem rozwiązań informatycznych dla pionu dyscyplinarnego.

Adw. Przemysław Rosati wyjaśnił, że działanie eSOA nie jest zagrożone, jednak wszystko wskazuje na to, że w najbliższym czasie zostanie zawarta umowa z nową firmą. Audyt w szczególności dotyczy jakości pracy wykonanej przez obecną firmę. Poinformował, że trwa również audyt systemu palestra.pl i niewykluczone, że w najbliższej przyszłości zostanie podjęta decyzja o zaprzestaniu wspierania tego systemu, choć będzie to oznaczało *de facto* stratę finansową dla NRA. Wyjaśnił, że palestra.pl została zbudowana poza wiedzą i kontrolą biura NRA, bez koordynacji z innymi działaniami, a system dubluje część funkcjonalności eSOA oraz znacząco zwiększa koszty bieżące. Po zakończeniu prac Członkowie NRA otrzymają kompletną informację. Wyłączenie palestra.pl będzie wiązało się ze zmianami w eSOA, aby zachowane zostały wszystkie materiały. Zwrócił się do dziekanów z prośbą o konsekwentne wdrażanie modułu e-Dziennik dla aplikantów.

Pkt 14

Adw. Przemysław Stęchły poinformował, że zasady korzystania ze sztucznej inteligencji (SI) są przedmiotem prac organizacji europejskich oraz samorządów adwokackich w innych krajach. Najistotniejszym problemem jest kwestia zachowania tajemnicy adwokackiej. Narzędzia takie jak chatGPT bazują na materiałach umieszczonych w sieci, co rodzi niebezpieczeństwo identyfikacji sprawy i danych powierzonych adwokatom przez klientów. Stwierdził, że narzędzia generatywnej SI, podobnie do baz aktów prawnych, mogą być również dużą pomocą w pracy, jeśli adwokat będzie korzystał z nich odpowiedzialnie. Zwrócił również uwagę na problem dotyczący relacji z klientem – czy adwokat, który zdecyduje się na korzystanie z SI ma obowiązek poinformowania o tym klienta lub uzyskania jego zgody? Czy takie informacje mają zostać ujęte w wykazie czynności i rozliczeniu? Kwestią czasu jest, kiedy narzędzia SI zostaną dopasowane pod potrzeby konkretnych grup zawodowych. Być może wówczas pojawią się zabezpieczenia przed problemami, o których dziś wspominał. Cała sprawa rodzi jednak pytanie, czy NRA powinna wprowadzić stosowne regulacje do kodeksu etyki. Zdaniem Zespołu nie ma takiej potrzeby, gdyż w kodeksie znajdują się już mechanizmy służące ocenie przestrzegania obowiązujących zasad. Działanie SI to bardzo dynamiczna sfera i trudno byłoby przygotować odpowiednie zapisy. Rozwiązaniem mógłby być aktualizowany na bieżąco regulamin lub wytyczne. Dodał, że Zespół będzie prowadził prace dotyczące wskazanych w referacie tematów.

Adw. Przemysław Rosati podziękował za wystąpienie i otworzył dyskusję.

Adw. Andrzej Malicki stwierdził, że SI na pewno nie zastąpi inteligencji własnej adwokata. Przy korzystaniu z SI powstaje szereg wątpliwości etycznych. Poinformował, że Komisja Etyki pod kierownictwem adw. dr Małgorzaty Kożuch wypracowała stanowisko dotyczące wykorzystania SI w codziennej pracy adwokatów. Zwrócił uwagę na problem naruszania praw autorskich. Czy mamy prawo przedstawić skutek działania SI jako własną pracę i kto ponosi odpowiedzialność za ewentualne błędy? Adwokatura będzie mierzyć się z tymi zagadnieniami. Przychylił się do opinii, że ta kwestia nie powinna być regulowana w kodeksie etyki. NRA powinna jednak zwrócić adwokatom uwagę na niebezpieczeństwa związane z wykorzystaniem z SI.

Adw. Jarosław Zdzisław Szymański przyłączył się do stanowiska przedmówcy. Skoro cały świat nie wie, co zrobić z SI, to trudno, żeby Adwokatura znalazła panaceum. Przypomniał memorandum dotyczące wstrzymania prac nad rozwojem SI, którego twórcy ostrzegali, że czwarta wersja SI stanowi potencjalne zagrożenie dla rozwoju cywilizacji. Poruszył problem korzystania z SI przy diagnozach medycznych. W dającej się przewidzieć przyszłości SI będzie tylko instrumentem subsydiarnym i nie zastąpi diagnozy samego lekarza. Mając jednak na uwadze metodykę naszej pracy, wprowadzenie SI może oznaczać, że adwokaci przestaną być potrzebni. Stwierdził, że nie należy spieszyć się z podejmowaniem uchwał i określaniem zaleceń, bo to przerasta w tej chwili nasze możliwości.

Adw. Przemysław Rosati wyjaśnił, że intencją podjęcia prac było pochylenie się nad możliwymi do identyfikacji zagrożeniami wpływającymi na praktykę adwokacką. Rozwój SI jest od nas niezależny, ale dyskusja o potencjalnych problemach jest bardzo potrzebna, szczególnie w zakresie zaufania, jakim klient obdarza swojego adwokata. Zaproponował, aby Zespół kontynuował prace. Nie przewidzimy kierunku rozwoju SI, ale z satysfakcją należy odnotować, że jako pierwszy samorząd zawodowy w Polsce podjęliśmy dyskusję o zagrożeniach, które niosą narzędzia generatywnej SI.

Adw. Dorota Kulińska zwróciła uwagę, że jeśli klienci zaczną sami korzystać z takich narzędzi, to może to zagrażać *status quo* zawodu adwokata. Podała pod rozwagę przygotowanie kampanii informacyjnej dla społeczeństwa o potencjalnych zagrożeniach przy korzystaniu z SI przy samodzielnym rozwiązywaniu problemów prawnych.

Adw. Ryszard Kalisz zwrócił uwagę na niebezpieczeństwo korzystania z SI przez sędziów, co ma już miejsce w innych krajach. Zwrócił się do adw. Przemysława Stęchłego i członków Zespołu, aby w prowadzonych pracach zwrócić uwagę na relacje między działalnością adwokacką a sądami, prokuraturą i innymi organami administracji państwowej. Wskazał, jak istotne jest zachowanie wartości humanistycznych.

Adw. Michał Karpiński zwrócił uwagę, że narzędzia SI nauczyły się już przedstawiać nieprawdziwe informacje jako fakty.

Adw. Michał Szpakowski dodał, że chatGPT nie jest aktualną bazą danych. Odpowiedzialność za wszystko spoczywa zawsze na adwokacie, a nie na narzędziu, nawet na tak zaawansowanym jak SI. Zauważył, że już teraz program LEX posiada inteligentną wyszukiwarkę orzeczeń. Adwokaci jednak zawsze muszą weryfikować wszystkie informacje, tak jak sprawdzają pracę wykonaną przez aplikantów. Ani NRA, ani żadna instytucja nie zatrzyma rozwoju SI, trzeba natomiast zastanowić się, jak ujarzmić to narzędzie, ale również co zrobić, aby każdy miał do niego równy dostęp.

Adw. Przemysław Rosati stwierdził, że ten temat będzie omawiany na jednym z kolejnych posiedzeń NRA. Podziękował za referat i dyskusję.

Adw. Przemysław Rosati przedstawił zebranym wstępny projekt zmiany ustawy Prawo o adwokaturze przyjęty przez Prezydium NRA do dalszych prac. Intencją jest wprowadzenie do przepisów rozwiązań, które uelastycznią funkcjonowanie samorządu i będą miały znaczenie dla praktyki adwokackiej. Omówił szczegółowo poszczególne propozycje, które w części dotyczą również przepisów ustawy o rachunkowości i zwrócił się do Członków NRA z prośbą o zgłaszanie w ciągu najbliższych tygodni pisemnych uwag i propozycji. Dodał, że projekt zostanie zgłoszony nie wcześniej niż w listopadzie br. Otworzył dyskusję.

Adw. Anisa Gnacikowska zadeklarowała udział w pracach nad tym projektem. Zaproponowała wprowadzenie przepisu wskazującego na prawo RDA i izbowych rzeczników dyscyplinarnych do brania udziału w posiedzeniach – odpowiednio NRA, Prezydium NRA i ORA. Zgłosiła również postulat, aby w tym projekcie uwzględnić zapis dotyczący prawa do posługiwania się wizerunkiem orła państwowego na pieczęciach używanych przez organy samorządowe.

Adw. Jarosław Zdzisław Szymański odniósł się do propozycji przepisów dotyczących stwierdzania niezdolności do wykonywania zawodu adwokata, zaznaczając, że w tej procedurze zasadą powinno być wysłuchanie adwokata – chyba że pojawią się przeszkody, które niestety znamy z praktyki.

Adw. Przemysław Rosati zgodził się, że standardem musi być wysłuchanie, ale należy zadbać również o mechanizm umożliwiający organom działanie w sytuacji, w której zainteresowany odmawia stawienia się.

Adw. Jarosław Zdzisław Szymański zgodził się z tym poglądem, proponując jednocześnie przededagowanie zapisu w projekcie.

Adw. Przemysław Rosati podziękował za ten głos. Zachęcił wszystkich do analizy przygotowanego przez Prezydium NRA projektu i zgłaszania propozycji i uwag.

Adw. Przemysław Rosati przypomniał sytuację, w jakiej odbywały się wybory w Izbach Adwokackich i Krajowy Zjazd Adwokatury w latach 2020-2021. Zgodnie z przepisami Prawa o adwokaturze kadencja trwa 4 lata i jest liczona od dnia dokonania wyboru. Wskazał również, że zorganizowanie Zgromadzenia sprawozdawczego w danym roku jest realnie możliwe od kwietnia, po sporządzeniu sprawozdania finansowego za ubiegły rok. Te dwie kwestie mają znaczenie dla organizacji w 2025 roku Zgromadzeń sprawozdawczych i wyborczych przez 20 Izb Adwokackich, które na początku 2021 roku dokonały wyboru władz na obecną kadencję. Zwrócił uwagę na zwiększone koszty i inne problemy przy organizacji dwóch Zgromadzeń w jednym roku. Podał pod rozagę zorganizowanie wszystkich Zgromadzeń sprawozdawczo-wyborczych w I połowie 2025 roku, po których odbędzie się KZA. Minusem tego rozwiązania jest konieczność wydłużenia czasu funkcjonowania organów krajowych po upływie okresu kadencji, co może dać asumpt do podnoszenia zarzutów przez część środowiska.

Adw. Anisa Gnacikowska stwierdziła, że innym wyjściem byłoby skrócenie kadencji, aby Zjazd odbył się w listopadzie 2024 roku, zgodnie z tradycją. Rozwiązanie przedstawione przez Prezesa NRA ma znaczenie ekonomiczne, co jest istotne dla wszystkich Izb.

Adw. Piotr Dobrołowicz stwierdził, że rozwiązanie zaproponowane przez Prezesa NRA to rozwiązanie racjonalne pod względem ekonomicznym. Zgodnie z tym założeniem Zgromadzenia izbowe odbędą się w okresie kwiecień-maj, a KZA w czerwcu 2025 roku.

Adw. Mikołaj Pietrzak poinformował, że Zgromadzenie Izby warszawskiej może odbyć się najwcześniej w maju.

Adw. Przemysław Rosati wskazał, że Izby Adwokackie w Krakowie, Opolu, Wałbrzychu i Wrocławiu mogą podjąć decyzję o przeprowadzeniu Zgromadzeń wyborczych na jesieni 2024 roku lub wiosną 2025 roku. Pozostałe Izby przeprowadzą Zgromadzenia sprawozdawczo-wyborcze do końca maja 2025 roku. Przy tak ukształtowanym kalendarzu Krajowy Zjazd Adwokatury będzie mógł się odbyć pod koniec czerwca 2025 roku. Zapowiedział, że decyzja o miejscu obrad KZA zostanie podjęta na kolejnym posiedzeniu plenarnym. Zaprosił chętne Izby do zgłaszania kandydatur na gospodarza. Poinformował, że jednym z kandydatów będzie Izba Adwokacka w Bydgoszczy.

Adw. Bartosz Tiutiunik w imieniu nieobecnego dziś dziekana ORA w Łodzi zapytał, czy na to posiedzenie chętne Izby mają przygotować szczegółową ofertę razem z kosztorysem organizacji Zjazdu. Wskazał, że wybór miejsca KZA musi zostać dokonany na podstawie racjonalnych przesłanek, a nie emocji, w szczególności musimy mieć na uwadze wysokość kosztów organizacyjnych, które wzrosły w ciągu ostatnich lat.

Adw. Michał Bukowiński wskazał, że decyzja o przyznaniu Bydgoszczy organizacji poprzedniego Zjazdu była dla Izby niezwykłym wyróżnieniem. Niestety z powodu wybuchu pandemii Zjazd odbył się w formule zdalnej. Podtrzymał deklarację Izby dotyczącą zorganizowania najbliższego Krajowego Zjazdu Adwokatury w pełnym wymiarze i dodał, że na posiedzeniu NRA w Katowicach przedstawi również wstępny kosztorys.

Adw. Bartosz Tiutiunik wskazał, że nie przesądza ostatecznej decyzji ORA w Łodzi w sprawie kandydowania na gospodarza Zjazdu.

Adw. Justyna Mazur przypomniała własne doświadczenia przy organizacji Zjazdu i zastrzegła, że kosztorys składany na 1,5 roku przed planowanym wydarzeniem nie będzie precyzyjną informacją o wysokości wszystkich wydatków. Przypomniała przebieg jednego z posiedzeń NRA, podczas którego deklarowano wsparcie dla organizacji kolejnego Zjazdu w Bydgoszczy.

Adw. Paweł Gieras wskazał, że Zjazd jest wydarzeniem samorządowym i wizerunkowym, ale również finansowym – i te trzy aspekty należy mieć na uwadze przy podejmowaniu decyzji. Czynniki ekonomiczne nie mogą być kluczowe, ale są bardzo istotne. Podał pod rozwagę, aby część Zjazdu odbyła się w formie zdalnej, co może usprawnić prace komisji wnioskowej i przygotowanie projektów uchwał. Takie rozwiązanie z pewnością obniży koszty organizacyjne.

Adw. Przemysław Rosati podziękował za wszystkie głosy w dyskusji i poprosił wszystkich zainteresowanych Izby o złożenie formalnych wniosków o powierzenie organizacji Zjazdu w 2025 roku wraz z kalkulacją kosztów.

Adw. Przemysław Rosati poinformował, że adw. Bartosz Tiutiunik otrzymał upoważnienie do głosowania od adw. Sylwestra Redęła, dziekana ORA w Łodzi.

Pkt 17

Adw. Przemysław Rosati przypomniał, że Członkowie NRA otrzymali zestawienie obowiązujących przepisów samorządowych. Zwrócił się do zebranych z prośbą o analizę tych informacji i ewentualne propozycje dotyczące zmiany lub uchylecia poszczególnych uchwał i regulaminów. Przypomniał, że przedmiotem prac w tej kadencji jest wciąż projekt nowego

regulaminu wykonywania zawodu, a dyskusja w tym zakresie została zaplanowana na kolejne posiedzenie plenarne. Zapowiedział, że aktualizowane będą dobre praktyki dotyczące cyberbezpieczeństwa, a także przepisy obejmujące szkolenie aplikantów. Być może zostaną również wprowadzone zmiany w regulaminie działania rzeczników dyscyplinarnych – ten temat będzie przedmiotem obrad na spotkaniu rzeczników zaplanowanym na wrzesień br. Dodał, że zaplanowane prace dotyczyć będą także: regulaminu w sprawie Znak Adwokatura Polska, wytycznych dla wizytatorów w związku z przyjęciem nowego regulaminu doskonalenia zawodowego, a także przepisów dotyczących prenumeraty „Palestry”.

Adw. Anisa Gnacikowska zapytała, w jakim terminie można zgłaszać uwagi.

Adw. Przemysław Rosati zaproponował, aby przesyłać je do końca września br.

Pkt 18

Adw. Krystyna Drozd wskazała, że zabiera głos na posiedzeniu NRA, ponieważ w tym roku nie odbyła się jeszcze konferencja kierowników szkolenia aplikantów. Zwróciła uwagę na problem związany nie tylko z merytorycznym kształceniem aplikantów, ale dotyczący również integracji aplikantów ze środowiskiem, która powinna przybierać różne formy i wyjść poza ramy izbowe. Przypomniała wspólne spotkania organizowane dla aplikantów kilku Izb Adwokackich, które powinny być stałą praktyką również dziś. Poinformowała, że takie spotkanie, o charakterze szkoleniowo-integracyjnym, odbędzie się w najbliższym czasie w Krakowie dla aplikantów z Lublina, Radomia, Płocka i Zielonej Góry. Zwróciła również uwagę na poziom ogólnego wykształcenia niektórych aplikantów i stwierdziła, że samorząd powinien przyczynić się do poszerzania horyzontów intelektualnych i kulturalnych młodszych koleżanek i kolegów. Jeśli zależy nam na odpowiednim poziomie Adwokatury, pokarzmy im pewne możliwości. Wskazała na problem z wygospodarowaniem środków finansowych na ten cel.

Adw. Stanisław Kłys stwierdził, że Adwokatura będzie taka, jak jej młodzieży chowanie. Cieszą go inicjatywy podejmowane przez niektóre Izby, jak ta wspomniana przez przedmówczynię. Suche i formalne szkolenie nie jest tym samym, co ukształtowanie dobrych adwokatów. Warto pokazywać aplikantom pozytywne wzorce i rozpalać ich wyobraźnię. Nurt intelektualny w Adwokaturze powinien być zawsze żywy.

Adw. Krystyna Drozd dodała, że warto wypracować systemowe rozwiązanie, a nie poprzestać na jednorazowych wydarzeniach.

Adw. Dorota Kulińska stwierdziła, że solidarność to cecha, która powinna kierować naszymi działaniami. Widzi możliwość wypracowania instrumentów prawnych, które pozwolą na finansowanie ogólnopolskich przedsięwzięć skierowanych do aplikantów, jak egzamin próbny czy wydarzenia integracyjne. Wymagałoby to współpracy wszystkich Izb, które mogłyby przekazywać środki na fundusz centralny zarządzany przez NRA.

Adw. Bartosz Tiutiunik zwrócił uwagę na zadania samorządu adwokackiego i przypomniał działania podjęte w tej kadencji przez NRA celem wsparcia procesu szkolenia aplikantów w Izbach. Przytoczył dane liczbowe dotyczące kosztów szkolenia aplikantów w 2022 roku, zwracając uwagę, że tylko w 5 Izbach była nadwyżka w funduszu szkolenia, a w pozostałych odnotowano deficyt. Te deficyty powinny zostać pokryte albo nadwyżkami z lat ubiegłych z funduszu, albo środkami z budżetu ogólnego Izby. Zapytał, czy członkowie Izby zgadzają się, aby z ich składek finansować wydatki na rzecz aplikantów. Nie mamy przecież innych pieniędzy. Dopiero uczymy się pozyskiwać środki od sponsorów, ale taką metodą nie uda się wszystkiego sfinansować. Dla niego osobiście inwestowanie w aplikantów jest ważne, bo to będzie miało znaczenie dla przyszłości naszego zawodu, ale tego stanowiska nie podzielają

wszyscy adwokaci i nie wszystkie Izby na to stać. Czy, kierując się zasadą solidarności, mamy finansować te inicjatywy z funduszu centralnego, tzn. ze składek adwokatów z całej Polski? Być może rozwiązaniem byłoby podniesienie wysokości opłaty za szkolenie, ale NRA dyskutowała już na ten temat i zdecydowała, mimo poważnych problemów, nie występować z takim wnioskiem. Podwyższenie opłaty nie rozwiązałoby przecież problemu dysproporcji między poszczególnymi Izbami, które widzimy obecnie.

Adw. Mikołaj Pietrzak przypomniał, że Izba Adwokacka w Warszawie daje aplikantom z sąsiednich Izb możliwość udziału w szkoleniach i innych wydarzeniach. Zaznaczył, że budżet szkolenia tworzą pieniądze pochodzące od aplikantów i mogą zostać wykorzystane tylko na ten cel – to nie jest dobro Izby. Zauważył, że środki własne Izby warszawskiej są od lat przekazywane na potrzeby krajowe i to jest w porządku, ale pieniędzmi aplikantów nie możemy tak dysponować. Stwierdził, że obecnej nadwyżki w funduszu szkolenia w przyszłości już nie będzie z uwagi na zmianę miejsca szkolenia i powrót do organizacji zajęć stacjonarnych. Zaapelowała, aby nie budować prognoz solidarności na bazie pieniędzy, które do nas nie należą.

Adw. Dorota Kulińska zaznaczyła, że jej propozycja wymaga podjęcia rozmów z MS i zmiany przepisów. Solidarność to podstawa takiej inicjatywy, ale wszystko musi zostać prawnie uregulowane. Jej propozycja dotyczy stworzenia funduszu, na który złożą się wszyscy aplikanci, a te środki zostaną wykorzystane wyłącznie na ich potrzeby.

Adw. Marta Imiołczyk-Porębska stwierdziła, że aplikacja nie ma służyć naprawianiu braków, które powstawały przez cały okres edukacji osób, które zostają aplikantami. Nie mamy im pokazywać świata i organizować wycieczek, a przygotować do wykonywania zawodu adwokata. Dodała, że zajęcia na I roku szkolenia dotyczą wiedzy o charakterze ogólnym i warto egzekwować udział w nich aplikantów. Przypomniała, że aplikanci mają prawo do udziału w zajęciach doskonalenia zawodowego organizowanych w Izbach i przez NRA.

Adw. Andrzej Malicki przytoczył własne doświadczenia jako kierownika szkolenia i wskazał, że w mniejszych Izbach zawsze występowały problemy finansowe. Musimy widzieć potrzebę wyrównawczych szkoleń międzyizbowych, w których organizacji będą partycypować większe Izby z większym budżetem. Obserwujemy często braki w obyciu adwokatów, ale samorząd nie jest władny uzupełniać te braki. Stwierdził, że najważniejsze są potrzeby aplikantów i dlatego konieczna jest zmiana podejścia. Izby mają stworzyć warunki do prowadzenia możliwie najlepszego szkolenia, a nie szkolić we własnym zakresie za wszelką cenę, realizując swoje ambicje. Przypomniał ideę powołania międzyizbowych regionalnych centrów szkolenia, jako uzupełnienie działań izbowych.

Adw. Krystyna Drozd zapewniła, że nie prowadzi biura wycieczek dla aplikantów, tylko dokłada starań, aby zorganizować dla nich takie wydarzenia, które dadzą im jak najwięcej. Zauważyła, że w tabelach sprawozdawczych dla Ministerstwa Sprawiedliwości znajdują się czasem pozycje czysto księgowe, np. amortyzacja.

Adw. Bartosz Tiutiunik dodał, że niektóre Izby umieszczają w sprawozdaniach koszty organizacji posiedzeń ORA, choć nie jest to dosłowny wydatek na szkolenie. Jako były kierownik szkolenia wie, jak wygląda struktura wydatków. Mamy problem natury finansowej i kilka możliwości jego rozwiązania. Poinformował, że w tym roku liczba chętnych na aplikację adwokacką wzrosła. Jest to pokłosie akcji promujących Adwokaturę na uczelniach. Chyba dla wszystkich jest oczywiste, że o liczbę aplikantów trzeba zabiegać.

Adw. Jarosław Szczepaniak zwrócił uwagę na wartość budowania relacji wewnątrz środowiska, które powinny być podstawą do dalszych działań. Niezależnie od własnych poglądów, musimy mieć również świadomość, że młodsze pokolenia mają inne potrzeby i inaczej funkcjonują w rzeczywistości.

Adw. Michał Bukowiński zauważył, że przy małej liczbie aplikantów na roku budżet funduszu się nie domyka, a każdy inny wydatek na rzecz aplikantów musi być finansowany ze środków własnych Izby. Z radością powitałby inicjatywę stworzenia funduszu, o którego środki Izby mogłyby zabiegać. Dodał, że zadaniem instytucjonalnej Adwokatury nie jest przemienianie zjadaczy chleba w aniołów. Takie działania „formacyjne” mogą podejmować indywidualnie adwokaci, dając przykład własny. Z niepokojem odniósł się do koncepcji przedstawionej przez adw. Andrzeja Malickiego i sugestii, że jakość szkolenia w małych Izbach jest gorsza niż w dużych. Wyniki zdawalności egzaminu adwokackiego przeczą takiemu stwierdzeniu. Jeśli mamy myśleć o organizacji wydarzeń dla większej liczby osób, to celem powinna być integracja środowiska. Szkolenie przecież to przede wszystkim relacja patron – aplikant.

Adw. Bartosz Tiutiunik podziękował za wszystkie głosy w dyskusji. Zaapelował do dziekanów o systematyczne wdrażanie e-Dziennika, a także modułu wydarzeń w eSOA, dzięki któremu wszyscy adwokaci i aplikanci adwokaccy będą mieli dostęp do informacji o wydarzeniach organizowanych centralnie. Oszczędzi to również sporo pracy pracownikom biur poszczególnych ORA.

Pkt 19

Adw. Paweł Gieras przedstawił informacje o aktualnym stanie realizacji projektu „Cyfrowe Muzeum Adwokatury”, które umożliwi m.in. młodszym koleżankom i kolegom kontakt z historią, kulturą i szeroko rozumianą adwokacką tożsamością. Aby to muzeum pełniło taką właśnie funkcję edukacyjną, musi być nowoczesne i atrakcyjne w formie dla przedstawicieli wszystkich pokoleń. Celem jest zgromadzenie w jednym miejscu zasobów, które teraz są rozproszone w różnych Izbach. Zgodnie z zamysłem w zasobach muzeum znajdzie się m.in. filmoteka adwokacka, tj. wszystkie filmy poświęcone adwokatom i adwokaturze, a także archiwum najistotniejszych dokumentów, a każdej z Izb zostanie udostępniona przestrzeń, w której będą mogły zamieścić to, co uznają za warte zaprezentowania. Zwrócił uwagę, że nie jest łatwo zaprojektować scenariusz dla takiej realizacji, aby muzeum spełniało swoje cele, a jednocześnie stanowiło spójną opowieść. Poinformował, że trwają prace informatyczne nad budową strony internetowej muzeum, której podstawowa wersja powstanie do końca roku. W dalszej kolejności prace skupią się nad wyborem zbiorów. Dodał, że muzeum zostanie zarejestrowane w stosownym rejestrze muzeów prywatnych, co pozwoli w przyszłości na ubieganie się o środki ze źródeł zewnętrznych.

Adw. Bartosz Grohman podziękował za referat.

Pkt 20

Adw. Jacek Ziobrowski stwierdził, że sądownictwo dyscyplinarne potrzebuje nowego spojrzenia i przede wszystkim większego zaangażowania. Z informacji zebranych z sądów izbowych i od sędziów WSD wynika, że nie brakuje żadnych regulacji, na podstawie których toczą się postępowania. Podnoszono za to problem przepisów dot. usprawiedliwiania nieobecności na podstawie zaświadczeń wystawianych nie przez lekarzy sądowych czy ordynatorów – jak to miało miejsce kiedyś – ale przez jakichkolwiek lekarzy. Badał również, kto w Izbach zajmuje się obsługą administracyjną pracy sądów dyscyplinarnych. W dużych Izbach są to stałe zespoły osób, ale w mniejszych tak już nie jest. Zadeklarował, że w najbliższym czasie przystąpi do aktualizacji instrukcji, a następnie przedstawi jej nowe brzmienie. Z analizy materiału zebranego z 11 sądów izbowych wynika, że w ostatnim roku aż 14 spraw zostało

umorzonych z powodu przedawnienia karalności, a na poziomie WSD przedawniło się 8 spraw. Jeśli pod koniec tego roku nastąpi gwałtowny wzrost spraw kierowanych do WSD, to może się okazać, że liczba spraw przedawnionych będzie stanowić ok. 20% całości. Są to bardzo niepokojące statystyki, szczególnie że w większości nie są to skomplikowane przypadki i nie da się takiej sytuacji niczym wytłumaczyć. Podał przykłady błędów po stronie poszczególnych sądów dyscyplinarnych i zwrócił uwagę na konieczność zatrudniania odpowiedniej liczby pracowników do obsługi administracyjnej postępowań dyscyplinarnych oraz sprawowania odpowiedniej kontroli merytorycznej nad czynnościami. Poinformował, że w porozumieniu z Prezydium NRA ustalił, że do 15 września br. przygotowuje wzór karty nadzoru nad postępowaniami.

Adw. Przemysław Rosati zauważył, że ustalenia dotyczyły projektu regulaminu.

Adw. Jacek Ziobrowski stwierdził, że nie ma potrzeby opracowania regulaminu. Wskazał, że konieczne jest zintensyfikowanie działań dotyczących nadzoru nad prowadzonymi sprawami, w tym czynnościami wykonywanymi przez sędziów i pracowników, oraz właściwe rozdzielenie obowiązków. Zwrócił uwagę, że jakość działania sądów izbowych ma znaczenie dla pracy na etapie WSD. Zbyt wiele spraw wpływa do WSD zbyt późno, na granicy przedawnienia, a w dokumentacji administracyjnej są braki. Omówił szczegóły projektu karty nadzoru, którą przygotował. Zwrócił również uwagę na aktywność Ministerstwa Sprawiedliwości, które z uwagą obserwuje, jak przebiega postępowanie dyscyplinarne i bardzo często domaga się informacji o poszczególnych przypadkach.

Adw. Przemysław Rosati poinformował, że Prezydium NRA otrzymało od adw. Jacka Ziobrowskiego sygnały, że nie we wszystkich sądach izbowych w pełnym zakresie są wykonywane czynności niezbędne do prawidłowego przebiegu postępowania przed WSD. Skutkuje to tym, że pracownicy kancelarii WSD zajmują się naprawianiem braków formalnych, co zabiera im czas na inne obowiązki. Prezydium NRA monitoruje sytuację, do pracy w kancelarii WSD zostały delegowane dodatkowe osoby, ale bez wsparcia dziekanów dotyczącego administracyjnej części pracy sądów izbowych nie uda się naprawić sytuacji. Zaznaczył, że postępowania dyscyplinarne muszą przebiegać sprawnie i zaapelował do dziekanów o dołożenie starań w tym zakresie. Poinformował, że Prezydium NRA rozważa uchwalenie regulaminu funkcjonowania sądów dyscyplinarnych, który wprowadzi modelowy sposób wykonywania czynności administracyjnych – na podobnej zasadzie, jak regulamin rzeczników dyscyplinarnych. Jeśli nie uda się wprowadzić do Prawa o adwokaturze przepisu wprost dającego kompetencję NRA do uchwalenia takiego regulaminu, rozwiązaniem mogłoby być wprowadzenie takich zasad zarządzeniem Prezesa WSD lub wskazywanie na ogólną kompetencję samorządu do samoregulacji. Liczba spraw wpływających do sądów powoduje konieczność uchwalenia regulacji ujednolicającej procesy administracyjne, aby przebiegały one prawidłowo we wszystkich Izbach.

Adw. Jerzy Świteński zapytał, do ilu przedawnień dochodzi na poziomie WSD. Przytoczył przykład sprawy z Izby Adwokackiej w Wałbrzychu, która dołożyła starań po swojej stronie, a sprawa jednak uległa przedawnieniu na kolejnym etapie. Zaproponował, aby Rzecznik Dyscyplinarny Adwokatury rozważył możliwość zaskarżania orzeczeń WSD, bo niektóre z nich nie spełniają standardów. Przyjmuje krytyczne uwagi pod adresem izbowych rzeczników i sądów, ale odpowiednich starań należy dokładać również w wyższej instancji.

Adw. Ewa Krasowska przypomniała, że od dawna apeluje do dziekanów, aby rzecznicy i prezesi sądów byli zapraszani na posiedzenia ORA i składali sprawozdania z bieżącej pracy. Jeśli dziekan i ORA wiedzą o problemach, to mogą interweniować na czas. Poinformowała, że w jej referacie zmniejszyła się znacząco statystyka spraw prowadzonych dłużej niż 1 rok. Wymaga od

swoich Zastępców szczegółowych sprawozdań z przebiegu danego postępowania przed WSD. Z uzyskiwanych informacji niestety wynika, że opóźnienia są po stronie sądów izbowych. Należy szanować niezależność organów, ale działać tak, aby osiągnąć wspólny cel. Zmiana ustawy spowodowała, że ani dziekani, ani nawet RDA nie mają możliwości interweniować w przypadku problemów po stronie rzeczników izbowych.

Adw. Jan Kwietnicki przypomniał o kontroli orzeczniczej Sądu Najwyższego. Sądy izbowe, niezależnie od wielkości, popełniają mnóstwo błędów proceduralnych – jeśli WSD nie uchyli takich orzeczeń, to robi to SN, co nie będzie dobrze świadczyć o Adwokaturze. Kluczowe jest poprawienie jakości orzekania w pierwszej instancji.

Adw. Przemysław Rosati podziękował za referat i dyskusję. Poprosił adw. Jacka Ziobrowskiego o przygotowanie do wewnętrznego użytku statystyk z tej i zeszłej kadencji, o które prosił adw. Jerzy Świteńki, dziekan ORA w Wałbrzychu.

Pkt 21

Adw. Bartosz Tiutiunik omówił stan wykonania uchwał Krajowego Zjazdu Adwokatury, który odbył się w 2021 roku w Bydgoszczy, w szczególności przypomniał działania podejmowane w 2023 roku oraz wskazał na te obszary, w których trwa jeszcze praca. Dodał, że przygotowana prezentacja zostanie udostępniona Członkom NRA po posiedzeniu.

Adw. Przemysław Rosati wskazał, że zdecydowana większość zadań powierzonych NRA przez Zjazd została już zrealizowana, choć w poszczególnych obszarach działania prowadzone są stale i na bieżąco. Zwrócił uwagę, że pełne wykonanie zadania w zakresie reformy systemu pomocy prawnej z urzędu wymagałoby ścisłej współpracy z radcami prawnymi, co może napotkać istotne trudności. Musimy mieć również na uwadze, że pewne zadania będą trudne do wykonania w obecnej rzeczywistości, tym niemniej prace analityczne zostaną podjęte we wszystkich obszarach.

Adw. Sławomir Ciemny wyraził zadowolenie, że uchwały Krajowego Zjazdu Adwokatury są realizowane systematycznie już od początku kadencji i że zarówno Członkowie NRA, jak i WKR są informowane na bieżąco o stanie wykonania nałożonych zobowiązań.

Pkt 22

Naczelna Rada Adwokacka zapoznała się z informacjami dotyczącymi poszukiwania nowej siedziby na potrzeby NRA, które przedstawił p. Łukasz Tkacz, Dyrektor Biura NRA. Następnie odbyła się krótka dyskusja dotycząca nieruchomości dostępnych na warszawskim rynku oraz możliwości inwestycyjnych NRA.

Pkt 23

Adw. Justyna Mazur przypomniała o decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (DKN.5131.31.2022) wydanej w sprawie naruszenia danych przez jednego z rzeczników dyscyplinarnych, w myśl której każdy organ Izby Adwokackiej jest traktowany jako osobny administrator danych osobowych. Na poziomie NRA już podjęto działania celem dostosowania dokumentów i procedur do tej decyzji. Prezydium NRA zaleca Izdom opracowanie i wdrożenie dla każdego z organów – ORA, rzeczników, sądów i komisji rewizyjnych – odrębnych polityk prywatności.

Adw. Przemysław Rosati stwierdził, że decyzja leży pod stroną władz izbowych, ale w opinii Prezydium NRA należy dołożyć starań w tym zakresie celem zabezpieczenia się przed potencjalnym ryzykiem i ew. konsekwencjami finansowymi.

Pkt 24

Adw. Bartosz Tiutiunik przedstawił dane statyczne za okres kwiecień-czerwiec 2023 roku dotyczące przypadków zwalniania adwokatów z tajemnicy adwokackiej. Z zebranych danych wynika, że łącznie było 27 takich przypadków, z czego 12 w Warszawie. W znakomitej większości finalnie nie doszło do zwolnienia z tajemnicy adwokackiej. Podziękował za dobrą pracę przedstawicielom Izby Adwokackich, którzy wspierają adwokatów. Przeczytał następnie przypadek adwokata ze Szczecina, który z widzenia z klientem wyniósł niedozwoloną korespondencję. Nie ocenia zachowania kolegi, ale ta sprawa świadczy o tym, że na terenie jednego z aresztów śledczych w czasie widzeń adwokackich jest prowadzony monitoring. Poinformował, że dziekan ORA w Szczecinie wystosował już wystąpienie do dyrekcji tej jednostki penitencjarnej.

Adw. Piotr Dobrołowicz dodał, że to bardzo przykry przypadek, bo adwokat zachował się niewłaściwie, ale sama sprawa ujawniła poważne problemy z praktyką widzeń adwokackich. Zasady różnią się w poszczególnych jednostkach i czasem wydają się niezgodne z obowiązującymi przepisami. Dodał, że w omawianej sprawie podejmuje działania w porozumieniu z adw. Bartoszem Tiutiunikiem. Poruszył również problem uprawnień funkcjonariuszy Służby Więziennej do kontrolowania adwokatów.

Adw. Andrzej Malicki wskazał, że administracja zakładów karnych tłumaczy, że w trakcie widzeń zakład ma obowiązek zapewnić bezpieczeństwo osobom rozmawiającym z osadzonymi, w tym adwokatom. Jest przepis w kkw, który umożliwia rejestrowanie widzeń, aby wypełnić ten cel. Stwierdził, że pewne kwestie wymagają zajęcia stanowiska przez Prezydium NRA, np. problem niemożności przekazania osadzonym treści wyroku celem omówienia sprawy apelacji.

Adw. Marta Imiołczyk-Porębska poinformowała, że na terenie Izby katowickiej jeden z sądów w postępowaniu karnym zobowiązał oskarżonego do dostarczenia dokumentacji finansowo-księgowej w sprawie, a po odmowie sąd zobowiązał do tego obrońcę z urzędu – pod rygorem grzywny finansowej. Jest to nowa forma naruszania tajemnicy adwokackiej, połączona z groźbami sankcji finansowych. Poinformowała, że Izba monitoruje przebieg tej sprawy.

Adw. Bartosz Tiutiunik poprosił o kontakt w tej sprawie.

Adw. Ryszard Kalisz stwierdził, że za niewłaściwe zachowanie adwokat ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną, a nawet karną. Jednak nagrywanie widzeń adwokackich jest niedopuszczalne i wymaga adresu do dyrektora Służby Więziennej i Ministerstwa Sprawiedliwości. Ta sprawa to powód do organizacji publicznych protestów przeciwko ingerencji Państwa w relację między obrońcą a klientem. Zwrócił uwagę, że w ostatnim czasie można zaobserwować zwiększoną liczbę przypadków utajniania akt przez prokuraturę i służby, a nawet sąd. Narusza to równowagę stron procesowych. Kolejną niedopuszczalną sytuacją jest przejmowanie korespondencji między obrońcą a klientem i przekazywanie jej do sądu wraz z aktami prokuratorskimi. Zażądał do Prezydium NRA o zajęcie stanowiska.

Adw. Bartosz Tiutiunik poprosił przedmówcę o bardziej szczegółowe informacje we wspomnianych sprawach. Poinformował, że w Izbie koszalińskiej UODO zażądał od adwokatki ujawnienia okoliczności, w jakich uzyskała dostęp do danych osobowych, które znalazły się w dokumentach postępowania sądowego. Takie działanie wprost narusza tajemnicę adwokacką. Prezydium NRA pozostanie w kontakcie z dziekanem w tej sprawie.

Pkt 25

Spraw różnych nie zgłoszono.

Adw. Przemysław Rosati wobec wyczerpania porządku obrad zamknął posiedzenie, jednocześnie dziękując zgromadzonym za uczestnictwo.

Protokołowała:
Anna Szlompek
Anna Szlompek

Przewodniczył:
Przemysław Rosati
adw. Przemysław Rosati
Prezes NRA

Protokół sporządziła:
Justyna Mazur
adw. Justyna Mazur
Sekretarz NRA